

Normativa de referència i desenvolupament institucional**TEMA 3. TUTORIA I ORIENTACIÓ EDUCATIVA EN EL SISTEMA EDUCATIU ESPANYOL**

L'orientació educativa es regula mitjançant uns principis que es poden traduir dins del sistema educatiu a partir de la PROPOST DE MILLER; una proposta d'acció orientadora dins l'àmbit escolar que no es va veure contemplada en el nostre sistema educatiu fins la implantació de la LOGSE (1990). Aquests principis ens diuen que l'orientació educativa...

1. **És per tots els alumnes**, atenent la diversitat i des del principi de la inclusió. Fins el moment, l'acció orientadora anava dirigida exclusivament en aquells alumnes amb certes dificultats que requerien de treball específic d'un especialista, és a dir, per casos concrets i puntuals. Així, amb la proposta de Miller ens apropa a un model d'acció orientadora de talent proactiu i, possiblement, de programes, mitjançant la consulta i la participació dels diferents agents educatius.
2. **Dirigida a l'alumnat de totes les edats**: tots els alumnes de totes les edats hauran de ser beneficiaris de l'acció orientadora. Per tant, depenent de l'edat, la intervenció podrà dur-se a terme de diferents formes; ha de ser dissenyada i planificada en base als requeriments propis de l'alumnat.
3. **Aplicable a tots els aspectes de desenvolupament de l'alumnat**; es fa una lectura de la globalitat de la persona en totes els seus vessants (escolar, familiar, personal); tot subjecte és únic i integral.
4. **Estimuladora de processos d'autodescobriment i de autodesenvolupament**: donar eines i recursos perquè sigui capaç d'auto-orientar-se, perquè tingui capacitat d'autogestió.
5. **Cooperativa entre els diferents agents educatius**: seria inviable arribar a tots els alumnes de totes les edats volent respondre a totes les fases del seu desenvolupament i, per això, es necessita un treball en xarxa coordinat per un equip d'especialistes.
6. **Part principal del procés total de l'educació**: l'acció orientadora, forma part del procés d'educació. orientar i educar són pràctiques sinònimes.
7. **Responsable front a la persona i a la societat**: el que s'intenta és arribar a un diàleg entre l'individu i la societat, propi de la concepció contemporània de l'acció orientadora.

Aquests principis no fan més que recollir la concepció contemporània de l'orientació i traduir-la al sistema educatiu. Així i tot, quan la comparem amb el nostre, és evident que aquests principis no es donen i que l'acció orientadora duu molts anys en retràs.

Abans dels anys 70, ja hi havia processos d'orientació però no de manera explícita. És a la **LGE** (1970) que es desenvolupa **com a dret** i es comencen a estructurar tot una sèrie de principis, funcions i serveis.

Durant 50 anys l'orientació educativa ha sofert molts canvis degut a tots els canvis que ha tingut el sistema educatiu. Cada 6-8 anys es proposava una nova llei educativa. En part, és lògic perquè ens hem d'adaptar en el món que vivim i això afecta a l'estructura del sistema educatiu.

Especialment una de les lleis que **estructurar, vertebrar** en serveis propis **l'orientació educativa** va ser **LOGSE** (1990).

1. Lleis educatives en el sistema educatiu espanyol

1.1. Desenvolupament institucional de l'orientació educativa (OE) a Espanya

Llei General d'Educació 1970

El sistema educatiu estava controlat pel Franquisme. Importava molt poca la persona i tot el coneixement que s'impartia havia de seguir els criteris que indicava la pròpia Dictadura.

A finals del 70 es veu la necessitat de modificar i proposar una llei nova d'educació. Una cosa important és que determina l'obligatorietat de l'ensenyança general bàsica.

A nivell d'orientació, és la primera llei espanyola que parla d'orientació educativa com un dret de l'alumant al llarg de la seva vida escolar.

- 1970-1971: comença a fer el desplegament curricular. Aquest desplegament especifica quin és el suport que han de rebre l'alumnat d'ensenyament general bàsica. Més tard parla del desplegament, però a Secundària.
- 1975: parlen del Consell orientador, orientar cap a estudis universitaris o a FP.

Tot això no va acabar de ser del tot satisfactori, ja que no hi va haver acompanyament econòmic. I perquè els serveis d'orientació no es van dur a terme i la formació del professorat no tenia una formació d'orientació

- 1977: creació del serveis d'orientació escolar i vocacional (SOEV), ja que entràvem en democràcia. Aquests serveis volien ajudar als alumnes amb NEE.

És una llei que no contempla ni respon als principis de Miller.

Llei Orgànica de l'Estatut de Centre Escolars (LOECE) 1980

- Escassa d'aportacions en matèria orientadora.
- 1982: creació d'Equips Multiprofessionals (EEMM), funció assistencial a l'educació especial. Es treballa amb tot l'alumnat, independentment si hi ha demanda o no.
- 1983-86: esforços en unificar serveis d'orientació per part de les CCAA; dependent de les competències autonòmiques que es van assolint a tot l'estat.

Aquest plantejament situa a l'acció orientadora fora del centre, en mans de recursos externs, sense crear realment un departament d'orientació del centre.

Llei Orgànica del Dret a l'Educació (LODE) 1985

- Reconeixement i confirmació del dret a l'orientació
- Competència del claustre de professorat: coordinar funcions de tutoria i orientació a l'alumnat.

Cal dir que encara es regeixen per la LGE (1970) i es veuen obligats a fer una **Reforma de l'Ensenyament** (1987):

- OE= dret estudiants; concreta serveis i activitats; procés continuu, coordinat (professorat-escola-família), adaptat als trets de l'alumnat.
- 1987-88: primera convocatòria de places pe a projectes d'orientació, caràcter experimental (EEMM).
- 1988-89: primera convocatòria de places pe a projectes d'orientació, caràcter experimental (EGB).
- 1989: Llibre Blanc per a la Reforma del Sistema Educatiu:
 - Capítol XV, específic, dedicat a l'orientació educativa
 - Plantejament de 3 estructures: acció tutorial, departament d'orientació, equips psicopedagògics

En aquesta llei no es parla del dret a l'orientació de tot l'alumnat, per lo qual no estem ni aprop dels principis declarats per Miller.

Llei d'Ordenació General del Sistema Educatiu (LOGSE) 1990 **EXAMEN**

- "L'orientació educativa i la intervenció psicopedagògica": principis bàsics, organització centres, serveis i persones implicades, mesures implantació...
- OE= factor clau per a la qualitat educativa (art.55).
- OE= formarà part de la funció docent. Tots els docents hauran d'implicar-se i assumir l'acció i funcions orientadores. **Permetrà donar resposta a alguns dels principis que plantejava Miller.**
- Integració de l'orientació des d'una perspectiva curricular.
- **Parla de 3 nivells d'intervenció:**
 - Aula → orientació educativa es centra l'**acció tutorial**, tasca desenvolupada pels docents.
 - Centre → aquí es situen els **departaments d'orientació**, a nivell de ESO.
 - Sector → situa a tots els equips de caire especialitzats, EOEPS.

Aquests tres nivells no tenen la mateixa repartició, no actuen per igual en les diferents etapes educatives. En realitat, és que degut a la falta de recursos:

- **Centres d'educació infantil, primària i educació especial:** intervenen els EOEP. Desapareix el DO i que el mestre-tutor (a nivell d'aula: PAT) ha de coordinar-se amb els equips externs que no donen suport a tots els centres de primària.
- **Centres de secundària: intervé DO.** Tots els centres de secundària estan obligats a constituir un DO com a recurs intern del centre, en el qual s'anirà dotant de diferents professionals que treballaran de manera coordinada amb els tutors, mitjançant el PAT, i aconseguir arribar als alumnes del centre.

L'únic nivell extensible a totes les etapes educatives és el del nivell d'aula: PAT.



La tutoria és un element clau en l'orientació educativa, a l'igual que l'orientació. Entre aquests camps podem trobar una intersecció. Entre línies podem veure que la OE forma part de la funció docent, per lo qual el tutor actuarà al mateix temps com l'orientador. La LOGSE intenta presentar una relació molt gran entre lo que la tutoria i la orientació com elements imprescindibles en l'educació.

Per primera vegada, s'incorpora un focus integral al subjecte, on tota persona és única i integra multitud de dimensions.

La orientació educativa pot distingir-se en les etapes de primària i secundària:

L'acció orientadora es situa com un element clau per...

PRIMÀRIA
<ul style="list-style-type: none"> - Educar per la vida. - Assessorar sobre opcions alternatives. - Capacitar pel propi aprenentatge. <p>Aquests eixos es podran treballar en els centres mitjançant PAT. La PAT s'ha d'elaborar amb el suport dels EOEP i que la CCP s'haurà de reunir-se amb els centres.</p>

SECUNDÀRIA
<ul style="list-style-type: none"> - Educar per la vida. - Assessorar sobre opcions alternatives. - Capacitar pel propi aprenentatge. - Educar en la capacitat de prendre decisions. <p>L'orientació es dur a terme a partir del DO propi del centre, juntament amb els tutors. Entre les funcions del DO són:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Suport al procés d'E-A. - Suport al Pla d'orientació acadèmica i professional. - Suport al Pla d'acció tutorial (PAT).



Figura 1.1. Niveles de intervención en orientación.

*A nivell Balear, 3 nivells d'intervenció:

- Aula → orientació educativa es centra l'acció tutorial, tasca desenvolupada pels docents.
 - Centre → orientació educativa DO/UDEP i EOEP.
 - Sector → orientació educativa amb els EE.
- 1983. Estatut d'autonomia, crea les competències.
 - 1988: crea conselleria d'orientació.
 - 1998: ja té les competències completes. Despleguen una sèrie de normatives, més d'aspecte curricular, i per això l'orientació educativa no es comença a desplegar fins el 2011. Consideren que cada CCAA ha de fer el seu desplegament.

Llei Orgànica de la participació, l'avaluació i el govern dels centres docent (LOPEG) 1995

Llei Orgànica de Qualitat de l'Educació (LOCE) (mai aplicada) 2002

Mai es va arribar aplicar. Aquesta manté tot lo anterior, però fent ús d'una altra terminologia. Des d'una perspectiva preventiva, aquesta llei recau amb la importància del Consell Orientador i ens parla d'alguns programes per adaptar-los en aquells alumnes amb característiques determinades.

○ **Educació primària**

- Art. 15.2.i. Desarrollar el espíritu emprendedor, fomentando actitudes de confianza en uno mismo, sentido crítico, creatividad e iniciativa personal.
- Art. 16. Organització: Se prestará especial atención en el nivel de Educación Primaria a la atención individualizada de los alumnos, la realización de diagnósticos precoces y al establecimiento de mecanismos de refuerzo para evitar el fracaso escolar en edades tempranas.

○ **Educació secundària**

- Art. 22.2.i. ESO: Consolidar el espíritu emprendedor, desarrollando actitudes de confianza en uno mismo, el sentido crítico, la iniciativa personal y la capacidad para planificar, tomar decisiones y asumir responsabilidades.
- Art. 26.3: Al finalizar el segundo curso, con el fin de orientar a las familias y a los alumnos en la elección de los itinerarios, el equipo de evaluación, con el asesoramiento del equipo de orientación, emitirá un informe de orientación escolar para cada alumno.
- Art. 27. 4: Programes d'iniciació professional: Los métodos pedagógicos de estos programas se adaptarán a las características específicas de los alumnos y fomentarán el trabajo en equipo. Asimismo, la tutoría y la orientación educativa y profesional tendrán especial consideración en estos programas

○ **Art. 56. Funcions del professorat**

- d) La tutoría de los alumnos para dirigir su aprendizaje, transmitirles valores y ayudarlos, en colaboración con los padres, a superar sus dificultades.
- e) La colaboración, con los servicios o departamentos especializados en orientación, en el proceso de orientación educativa, académica y profesional de los alumnos.

Llei Orgànica d'Educació (LOE) 2006

A nivell d'estructura no va modificar res, però sí que afegeix aspectes de caire curricular.

- Artículo 1.f. PRINCIPIOS: La orientación educativa y profesional de los estudiantes, como medio necesario para el logro de una formación personalizada, que proporcione una educación integral en conocimientos, destrezas y valores.
- Artículo 2.2. FINES: Los poderes públicos prestarán una atención prioritaria al conjunto de factores que favorecen la calidad de la enseñanza y, en especial, [...] la orientación educativa y profesional.
- No hi ha tractament específic i comú a tot l'Estat en matèria d'orientació educativa. Cada comunitat autònoma pot realitzar les seves adaptacions específiques.
- **Educació primària**
 - “En el conjunt de l'etapa, l'acció tutorial orientarà el procés educatiu i col·lectiu de l'alumnat” (cap. 2, article 18, apartat 6. Educació primària).
- **Educació secundària**
 - Art. 22.3. Principios generales: En la educación secundaria obligatoria se prestará especial atención a la orientación educativa y profesional del alumnado.
 - Art. 26.4. Principios pedagógicos: Corresponde a las Administraciones educativas promover las medidas necesarias para que la tutoría personal de los alumnos y la orientación educativa, psicopedagógica y profesional, constituyan un elemento fundamental en la ordenación de la etapa.
- **Professorat**
 - **Funcions (art. 91)**
 - c.: La tutoria dels alumnes, la direcció i la orientació del seu aprenentatge i el suport en el seu procés educatiu, en col·laboració amb les famílies.
 - d.: L'orientació educativa, acadèmica i professional dels alumnes, en col·laboració, si s'escau, amb els serveis o departaments especialitzats.
 - **Formació permanent (art. 102)**
 - 2. Els programes de formació permanent, hauran de contemplar l'adequació dels coneixements i mètodes a l'evolució de les ciències i de les didàctiques específiques, així com tots aquells aspectes de coordinació, orientació, tutoria, atenció educativa a la diversitat i organització encaminats a millorar la qualitat de l'ensenyament i el funcionament dels centres.
- **Autonomia dels centres**
 - **Projecte educatiu (art. 121)**
 - 2: Aquest projecte, que tindrà present les característiques de l'entorn social i cultural del centre, recollirà la forma d'atenció a la diversitat de l'alumnat i l'acció tutorial, així com el pla de convivència, a més de respectar el principi de no discriminació i d'inclusió educativa com a valors fonamentals (...).

Llei Orgànica per a la Millora de la Qualitat Educativa (LOMCE) 2013

No hi ha canvis en l'orientació educativa.

- Preàmbul I:
 - Talent, mobilitat social, trajectòries, aspiracions, ocupabilitat
- Preàmbul III:
 - Amenaça sostenibilitat: fractura del coneixement, abandonament.
 - Equitat, qualitat.
- Preàmbul IV: educació element clau
 - Persones actives, emprenedores, innovadores.
 - Crear valor individual i col·lectiu.
- Preàmbul VI
 - Objectius
 - Eixos
- Preàmbul VIII:
 - Avaluacions externes: [...] han de permetre orientar a l'alumnat en les seves decisions escolars d'acord als seus coneixements i competències.
- Preàmbul X:
 - Expectatives.
 - Trajectòries.
 - Desenvolupament personal i professional.
 - Vocació, esforç, formació al llarg de la vida.
- Article nou.5. educació primària (p.14):
 - En el conjunto de la etapa, la acción tutorial orientará el proceso educativo individual y colectivo del alumnado.
- Article 16.9. organització 4-ESO (p.18):
 - Las Administraciones educativas, y en su caso, los centros podrán elaborar itinerarios para orientar a los alumnos y alumnas en la elección de itinerarios troncales de opción.
- Article 19. Avaluació i promoció (p.21):
 - Consell orientador: en finalitzar cada curs d'ESO; informe grau aconseguiment objectius i competències i proposta d'itinerari.
- Article 25. 6 1r batxillerat (p.25) i 26. 6 2n batxillerat (p.27):
 - Las Administraciones educativas, y en su caso, los centros podrán elaborar itinerarios para orientar a los alumnos y alumnas en la elección de las materias troncales de opción.
- Article 35 sobre formació professional (p.32):
 - La tutoría y la orientación educativa y profesioanal tendrán una especial consideración.

DECRET 39/2011 ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I L'ORIENTACIÓ EDUCATIVA**Capítol IX: Orientació educativa. Serveis d'orientació educativa****• L'orientació educativa i professional (art.35)**

1. L'orientació dels alumnes forma part de l'acció educativa en conjunt i és funció de tots els professors. Té com a destinataris tant els alumnes com els seus progenitors o tutors legals.
2. L'orientació és un procés d'ajuda al desenvolupament personal. Es proporciona mitjançant intervencions en diferents aspectes, però amb un caràcter unitari. Es duu a terme des de programes d'intervenció que es potencien mitjançant l'assessorament especialitzat dels serveis d'orientació.
3. El professors, l'equip directiu i els òrgans de coordinació de tots els centres disposen de la col·laboració i l'assessorament dels serveis d'orientació educativa per dur endavant les tasques d'orientació i per dissenyar i desenvolupar plans i programes per a l'atenció a la diversitat dels alumnes.
4. Els centres integrats de formació professional han de disposar de la intervenció dels serveis especialitzats en orientació, mitjançant la configuració d'un departament d'informació i orientació professional.
5. La Conselleria d'Educació i Cultura pot establir acords amb altres administracions, entitats i associacions per identificar determinades necessitats específiques de suport educatiu i per col·laborar en la intervenció educativa quan aquesta requereixi coneixements especialitzats.

• Principis bàsics (art.36)

- a) Desenvolupament personal i integral dels alumnes
- b) Desenvolupament social, en el context escolar, social i familiar
- c) Prevenió, entesa com a anticipació a l'aparició de dificultats en el procés educatiu
- d) La detecció i l'atenció de les necessitats específiques de suport educatiu dels alumnes tan aviat com sigui possible.

Ordre del conseller educació 22 de maig de 2019 funcionament dels serveis d'orientació educativa, social i professional de les illes balears. EXAMEN

Ja hi ha:

- DEFINICIÓ ORIENTACIÓ EDUCATIVA

La present Ordre té per objecte regular l'estructura, l'organització i el funcionament dels serveis d'orientació educativa, social i professional de les Illes Balears; facilitar als centres docents compresos en el seu àmbit d'aplicació l'organització d'una resposta educativa inclusiva perquè tot l'alumnat disposi de les condicions adequades per a la seva educació.

L'orientació educativa, social i professional és un procés que contribueix al desenvolupament integral i personal de l'alumne mitjançant un treball coordinat dels professionals que hi intervenen i de les famílies mitjançant un conjunt integrat d'accions, coneixements, tècniques i procediments específics.

- CARACTERÍSTIQUES

- a) Ser un model en què l'orientació educativa, social i professional es duu a terme en totes les etapes educatives amb una intervenció des dels propis centres de manera coordinada amb els diferents professionals que hi intervenen. La finalitat dels serveis d'orientació educativa i professional no és una altra que contribuir des de les seves funcions específiques, juntament amb la resta de professionals que intervenen en l'acció educativa, a fer que tots els alumnes segueixin el seu procés educatiu amb èxit, de manera que puguin optimitzar les seves competències i es trobin amb els suficients recursos i estratègies per abordar objectius i reptes posteriors. Alhora, se cerca contribuir al benestar emocional i físic dels alumnes, i a una educació integral que permeti el desenvolupament de totes les seves capacitats i potencialitats personals.
- b) Presentar tres nivells d'intervenció, d'acord amb el que estableix l'article 37.1 del Decret 39/2011, els quals s'organitzen segons el grau d'especialització i es converteixen en els referents de les actuacions i decisions que es poden adoptar en l'atenció de l'alumnat.
- c) Reforçar el paper de les famílies, el qual apareix reconegut de manera expressa a l'article 1 h bis de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, introduït per la Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre, de manera que els progenitors i tutors legals tenen el dret i el deure de col·laborar amb els serveis i recursos d'orientació en benefici dels menors a càrrec seu.
- d) Oferir un model d'intervenció d'orientació educativa en el qual se situïn els processos d'ensenyament i aprenentatge com a objecte de la intervenció, que considera el context en què aquests es produeixen i s'assigna als serveis d'orientació el paper d'assessorament psicopedagògic i agent del canvi que requereix una intervenció des de dins.
- e) Ser l'element clau que permeti ajudar els centres educatius a desenvolupar programes que impulsin mesures conduents a un major èxit escolar amb la finalitat d'acostar-se als contextos educatius inclusius contemporanis, a partir de l'anàlisi de necessitats individuals, del centre, de la comunitat i de la zona educativa.

- PRINCIPIS

L'orientació educativa, social i professional es basa en els principis següents:

- a) **Principi de prevenció:** l'orientació educativa, social i professional presenta un caràcter proactiu que pretén anticipar-se a l'aparició de dificultats en el desenvolupament de la persona.
- b) **Principi de desenvolupament:** l'orientació educativa, social i professional s'ha d'entendre com un procés mitjançant el qual s'acompanya l'individu al llarg de les diferents etapes educatives amb la finalitat d'aconseguir el màxim creixement de les seves capacitats.
- c) **Principi d'intervenció social:** el context i l'entorn comunitari és l'element de referència imprescindible de l'acció orientadora, el qual ha de tenir en compte les condicions contextuais i ambientals de l'individu, especialment les familiars, ja que aquestes influeixen en la presa de decisions i en el seu desenvolupament personal.
- d) **Principi d'apoderament personal i social:** entès com el procés en el qual els individus o grups socials arriben a adquirir les competències necessàries per prendre el control de les seves pròpies vides i donen suport i reforcen l'enfortiment personal dels altres components del seu grup o comunitat.

- FUNCIONS

1. Pel que fa a l'atenció i intervenció als centres i altres serveis:

- a) Contribuir a una plena inclusió de l'escola en la comunitat aprofitant i fent ús dels recursos comunitaris.
- b) Orientar a l'hora d'establir mesures d'atenció a la diversitat, de promoure pràctiques inclusives i de millorar la convivència, la innovació educativa i l'acció tutorial.
- c) Mantenir actualitzat el cens específic dels alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu mitjançant el programa GestIB, de la Conselleria d'Educació i Universitat.
- d) Aplicar mesures que evitin l'abandonament prematur del sistema educatiu per part dels alumnes.
- e) Coordinar i supervisar els programes i les actuacions que es duguin a terme a les unitats educatives especials en el centre ordinari (UEECO).
- f) Participar en l'elaboració dels programes de seguiment i control de l'absentisme escolar dels alumnes en col·laboració amb altres serveis externs i institucions, i desenvolupar les actuacions necessàries per garantir l'accés i la permanència al centre.

2. Pel que fa a l'atenció i intervenció amb els alumnes:

- a) Fer l'avaluació i l'assessorament psicopedagògic en la planificació, desenvolupament i disseny d'actuacions que donin resposta a les necessitats educatives de tots els alumnes.
- b) Participar en el seguiment educatiu de tot l'alumnat, especialment pel que fa als canvis de curs, cicle i etapa, així com en l'elecció entre les diferents opcions acadèmiques, formatives i professionals.
- c) Aplicar protocols per a la detecció precoç dels alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu relacionats amb l'avaluació del llenguatge, la comunicació, la socialització, les dificultats d'aprenentatge i les altes capacitats intel·lectuals i d'altres que puguin sorgir que impedeixin el desenvolupament educatiu.

3. Pel que fa a l'atenció i intervenció amb les famílies:

- a) Promoure una cooperació entre escola i família que condueixi a una millor inclusió i educació dels alumnes.
- b) Afavorir i participar en els processos d'acolliment de les famílies i dels alumnes d'incorporació tardana, així com contribuir a la millora de les relacions i de les habilitats parentals.
- c) Informar i assessorar les famílies dels alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu i col·laborar amb els tutors en la inclusió, seguiment i acompanyament dels alumnes als centres educatius

- NIVELLS I ÀMBITS D'INTERVENCIÓ

L'orientació educativa, social i professional es desenvolupa en tres nivells d'intervenció, que s'han de convertir en referents per a les actuacions i decisions que s'adoptin en l'atenció a tots els alumnes:

- a) **Primer nivell:** atenció a tots els alumnes i a les famílies, duita a terme per tot el professorat i, especialment, pels tutors.
- b) **Segon nivell:** atenció a tots els alumnes i a les famílies, desenvolupada pels professionals dels serveis d'orientació en els centres docents públics i en els centres privats sostinguts amb fons públics.
- c) **Tercer nivell:** atenció a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requereixin alta intensitat de suport, desenvolupada per equips especialitzats.

Els àmbits d'intervenció de l'orientació educativa, social i professional són el procés d'ensenyament i aprenentatge, l'acció tutorial, l'orientació acadèmica i professional per al desenvolupament personal de l'alumne i l'atenció a les famílies.

- ESTRUCTURA DELS SERVEIS

S'entenen per serveis d'orientació educativa els integrats per professionals de l'àmbit educatiu, els quals s'organitzen en:

- a) Equips d'atenció primerenca (EAP), que atenen alumnes de primer i segon cicle d'educació infantil, o de segon cicle d'educació infantil en aquells centres que només disposin d'aquesta etapa.
- b) Unitats d'orientació educativa i psicopedagògica (UOEP), en els centres educatius d'infantil i primària, que és l'òrgan que integra el servei d'orientació a la plantilla orgànica del centre i és responsable de garantir la intervenció educativa, psicopedagògica i social de l'alumnat.
- c) Equips d'orientació educativa i psicopedagògica (EOEP), que són els serveis d'orientació educatius, psicopedagògics i socials externs als centres educatius que han d'atendre a educació infantil i primària .
- d) Departaments d'orientació (DO) educativa, social i professional als centres d'educació secundària i als centres d'educació de persones adultes.
- e) Equips especialitzats (EE) per a l'assessorament dels centres educatius respecte de l'atenció als alumnes que, per l'especificitat de les seves necessitats, requereixen una intervenció d'alta intensitat i que actuen en l'àmbit de tots els centres educatius de les Illes Balears.

TEMA 3. L'ACCIÓ TUTORIAL**1. Acció tutorial (què és?)**

Orientació educativa duta a terme dins l'aula feta pel professor. Algunes consideracions que ha de tenir l'acció tutorial:

- **Procés continu.** Durant tot el curs escolar, l'escolarització.
- **Centrada en els processos d'Ensenyança- Aprenentatge.** Ha d'estar adaptada a l'etapa, a l'edat, al curs al qui ens adrecem, a tots els alumnes.
- **Activitat educativa/formativa.**
- **Implica la col·laboració agents educatius.**
- **Inserida en el currículum escolar.**
- **Integral:** dimensions personals, socials, afectives...
- **Facilitadora de recursos i eines:** autoorientació.

1.1. Funcions específiques per àmbits d'intervenció

<p>Alumnat</p> <p>Accions que duu a terme el tutor a nivell individual amb els seus alumnes.</p>	<p>Atenció individual/grupal: algunes accions:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Acolliment i integració (centre / grup) de l'alumnat Organització i funcionament grup classe. - Facilitar la socialització. - Seguiment personalitzat dels processos d'aprenentatge. - Detecció de dificultats i necessitats. - Adequació de les respostes educatives. - Educar per a la presa de decisions. - Contribuir als processos de transició entre etapes educatives. - Mediació entre l'alumnat i la resta d'agents educatius . <p>= atenció a la diversitat des de la inclusió.</p> <hr/> <p>Tasques orientades a:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Procés d'aprenentatge. - Creixement personal. - Procés de socialització. <hr/> <p>Àrees desenvolupades del PAT (pla d'acció tutorial) /TRANSVERSALITAT</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aprendre a ser persona. - Aprendre a conviure. - Aprendre a aprendre i aprendre a pensar.
<p>Família</p>	<p>Dos grans eixos família-escola:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Facilitar intercanvi d'informació. - Promoure cooperació i participació.

Equip docent	<p>Funcions envers l'equip docent:</p> <p>Tutor/a = coordinador/a de l'equip docent i les seves accions en relació a un grup d'alumnes.</p> <p>Coordinació de:</p> <ul style="list-style-type: none"> • la programació, • procés d'avaluació. • rendiment acadèmic i propostes de millora. • desenvolupament i seguiment de les adaptacions curriculars. • clima social del grup i foment de la convivència.
	<p>Importància de la coordinació tutorial:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Coordinació en el conjunt de l'etapa, i del cicle. - Coordinació d'activitats en el curs i grup. - Model organitzatiu per a la coordinació: <ul style="list-style-type: none"> • Reunions tutorial. • Relació entre coordinació i eficàcia.

Recursos especialitzats	<p>Importància de la col·laboració amb els recursos especialitzats:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Serveis interns i externs al centre. - Enfocament educatiu basat en: <ul style="list-style-type: none"> • Complementarietat / compatibilitat del coneixement interdisciplinar
--------------------------------	--

2. Planificació de l'acció tutorial

PAT → pla d'acció tutorial

- És la forma de **reforçar** i d'implicar a tota la **comunitat educativa** en aquesta tasca.
- Permet la reflexió, autoavaluació, coordinació... amb el professorat.
- Implica a les famílies en una major participació en les accions previstes al llarg del curs, del cicle i de l'etapa.
- Permet sistematitzar els **processos d'ensenyament aprenentatge**.
- Preveu i concreta activitats específiques amb l'alumnat:
 - Queden materialitzades, es poden reforçar, avaluar,...
- Instrument que articula el conjunt d'accions a dur a terme.
- Garanteix l'orientació educativa de forma **continuada** al llarg de l'escolarització.
- Planifica l'acció tutorial del centre, vetllant la continuïtat i **coherència a cada curs i cicle**.

En resum:

TASCA QUE HA DE FOMENTAR PROCESSOS DE DISCUSSIÓ I DE REFLEXIÓ.

2.1. Acció tutorial

- Ha d'estar planificada sistemàticament, amb una previsió que permeti respondre a les diferents etapes educatives.
- Tipologia de planificacions:
 - **Tecnològica** o centrada en les **funcions** del/de la tutor-a.
 - Centrada en **necessitats**. És la més correcta, més realista, més propera.
- Planificació **tecnològica** o centrada en les **funcions** del/de la tutor-a:
 - Segueixen indicacions dels manuals i normatives.
 - Contempla les funcions del/de la tutor-a, classificades d'acord als diferents agents:
 - Alumnat (individual i grupal)
 - Coordinació professorat
 - Accions amb famílies
- Inconvenients:
 - Manca de flexibilitat
 - Manca d'atenció a la diversitat de l'alumnat
 - Tutoria = pràctica rutinària, poc interessant i monòtona
- Planificació centrada en **necessitats**:
 - Centrada en l'objectiu real de l'acció tutorial: ALUMNE-A i les seves necessitats.
 - Necessitats reals del centre, del professorat, de les famílies.
 - Alguns requeriments:
 - Realista
 - Possible
 - Integrada en el currículum
 - Participativa
 - Interdisciplinària
 - Flexible
 - Revisable

2.2. PAT: requeriments en la seva elaboració

- 1) Anàlisi de la situació
- 2) Sensibilització del professorat
- 3) Connexió amb els principis i fonaments recollits en els documents de centre
- 4) Consens d'unes pautes generals mínimes d'intervenció
- 5) Elaboració del PAT
- 6) Posada en funcionament
- 7) Implicació d'altres agents educatius
- 8) Avaluació del pla

2.3. Possibles elements del PAT

Possibles elements del PAT
1. Justificació: 1.1. Anàlisi dels trets i necessitats del centre i zona 1.2. Coneixement del marc normatiu i teòric sobre acció tutorial 1.3. Ajustament entre el punt 1.1 i 1.2
2. Finalitats
3. Alumnat i trets generals
4. Tipologia i característiques de les activitats
5. Temporalització
6. Metodologia
7. Avaluació
8. Línies d'actuació: - Objectius - Continguts - Activitats específiques

LECTURES (imprès)

- Funcions del docent
- PAT: pla d'acció tutorial

El pla d'acció tutorial (PAT) és el document de centre en el qual s'especifiquen els criteris i procediments per a l'organització i funcionament de les tutories. S'hi inclouen les línies d'actuació que els tutors han de desenvolupar amb l'alumnat de cada grup, amb les famílies dels alumnes i amb l'equip docent corresponent. A partir d'aquestes línies d'actuació, el tutor elabora la programació tutorial pel seu grup. El PAT ha de garantir a tot l'alumnat del centre escolar, des de que ingressa fins que l'abandona, una orientació educativa continua i adequada al seu nivell de desenvolupament. El PAT s'inclou dintre del projecte educatiu de centre (PEC) i la seva elaboració correspon a cada centre docent, sota les directrius establertes per la comissió de coordinació pedagògica i amb la col·laboració i assessorament de l'orientador de referència. Al llarg del curs escolar, l'equip de tutors de cada nivell ha de realitzar el seguiment del desenvolupament del pla d'acció tutorial. Al finalitzar el curs escolar es farà un avaluació del PAT i s'elaborarà una memòria final sobre el seu desenvolupament.

TEMA 3. ELS EQUIPS D'ATENCIÓ PRIMARENCA (EAP)**1. Què s'entén per atenció primerenca?**

S'entén per atenció primerenca el **conjunt d'intervencions**, dirigides a la població **infantil de 0-6 anys**, a la **família** i a l'**entorn**, que tenen com a objectiu donar resposta el **més aviat possible** a les necessitats transitòries o permanents que presenten els infants amb trastorns en el seu desenvolupament o que tenen risc de patir-ne. Aquestes intervencions, que han de considerar la **globalitat** del nin, han de ser planificades per un **equip** de professionals d'orientació.

2. Què són els equips d'atenció primerenca?

- Equips d'orientació educativa especialitzats en l'etapa d'educació infantil.
- El paper primordial dels Equips d'atenció primerenca és la **detecció, prevenció i intervenció**, així com la col·laboració amb els centres docents en la formulació i posada en pràctica d'una **resposta educativa ajustada** a tot tipus de necessitats tant individuals com de grup.
- Centrada en les capacitats de l'alumnat i en la capacitat professional del professorat.

3. Quina és la normativa de referència?

- ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I ORIENTACIÓ EDUCATIVA
 - Decret 39/2011, de 29 d'abril
 - Ordre 70/2019 de 22 de maig
 - Instruccions pel curs 2019-2020
- ORGANITZACIÓ CENTRES EI i IEPI
- CURRÍCULUM EDUCACIÓ INFANTIL

4. Quins són els seus membres?

- Professorat d'ensenyament secundari de l'especialitat d'orientació educativa.
- Professorat tècnic de formació professional de l'especialitat de serveis a la comunitat (PTSC).
- Mestres especialistes en audició i llenguatge (AL).
- Mestres especialistes en pedagogia terapèutica (PT).
- Altres professionals que es puguin considerar necessaris.

5. On actuen?

- Escoles infantils 0-3 anys municipals
- Escoles infantils 0-3 de la Conselleria Educació
- Escoles públiques 3-6 de la Conselleria Educació
- Centres educació infantil 0-3 privats autoritzats per Conselleria.
- Centres educació infantil 3-6 anys privats concertats per Conselleria.
- Centres educació infantil 0-3 no autoritzats.
- Atenció infants no escolaritzats.

EAP		
<i>Illa</i>	<i>Nom</i>	<i>Zones d'actuació</i>
Mallorca	EAP Palma	Palma (i'Aranjassa, i'Arenal, Can Pastilla, sa Casa Blanca, es Coll d'en Rabassa, Establiment, Génova, sa Indioteria, es Pil'Iari, Sant Agnunt, Sant Jordi, es Secar de la Real, Son Ferriol, Son Sant Joan, Son Sardana, Universitat, sa Vileta)
	EAP Llevant	Ariany, Artá, Capdepera, Manacor, Petra, Sant Llorenç, Sant Joan, Son Servera, Vilafranca
	EAP Sud	Algaida, Campos, Felanitx, Lluçmajor, Muntanyí, Porreres, Santanyi, ses Salines
	EAP Es Raiguer	Alaró, Binissalem, Búger, Campanet, Consell, Costitx, Escorca, Inca, Lloret, Lloseta, Llubí, Manacor de la Vall, Maria de la Salut, Marratxí, Santa Eugènia, Santa Maria del Camí, Sencelles, Selva, Sineu
	EAP Nord (subseu Es Raiguer)	Alduides, Muro, sa Pobla, Pollença, Santa Margalida
	EAP Ponent	Andratx, Calvià, Estellencs
	EAP Tramuntana (subseu Ponent)	Banyalbufar, Bunyola, Deià, Esporles, Fornalutx, Puigpunyent, Sóller, Valldemossa
Menorca	EAP Menorca	Ciutadella, Ferreries, es Mercadal (Forrelló), es Migjorn Gran
	EAP Menorca (subseu Maó)	Alaior, es Castell, Maó, Sant Climent, Sant Lluís
Eivissa	EAP Eivissa	Eivissa, Sant Antoni, Sant Joan, Sant Josep, Santa Eulàlia
Formentera	EAP Formentera	el Pilar de la Moia, Sant Ferran de ses Roques, Sant Francesc de Formentera

6. Què pretenen?

- Contribuir a la millora de l'educació dels infants de 0-6 anys.
- Contribuir en la millora de les condicions dels centres que acullen infants de 0 a 6 anys.
- Servir de centre de préstec i de recursos psicopedagògics als centres d'educació infantil del seu àmbit o sector.
- Prevenir i detectar dificultats primerenques en col·laboració amb les administracions locals i autonòmiques.
- Coordinar i participar en el procés d'avaluació psicopedagògica per a l'escolarització dels alumnes escolaritzats i no escolaritzats detectats i per identificar necessitats específiques de suport educatiu.
- Atenció a les famílies.
- Coordinació en xarxa, treball en col·laboració.

EXAMEN

- Qui és el responsable de l'orientació educativa? Tots els membres de l'equip. A l'aula seria el professor/a (és el qui ha de conèixer les característiques de l'infant, el procés d'acollida, procés de traspàs d'un centre a un altre)
- Acció tutorial al 0-3 anys → adreçades a les famílies, procés d'acompanyament

Recurs**Institut per a l'educació de la primera infància (IEPI)**

L'Institut per a l'Educació de la Primera Infància és un òrgan de caràcter tècnic adscrit a la Direcció General d'Innovació i Comunitat Educativa de la Conselleria d'Educació i Universitat.

Està format per un equip de professionals (mestres d'educació infantil, psicopedagogs, psicòlegs, pedagogs) que pretenen una millora en l'educació i l'atenció dels infants i de les seves famílies de 0 a 3 anys de les Illes Balears, estiguin o no escolaritzats.

Què feim?

- Ordenar el primer cicle d'educació infantil.
- Crear una Xarxa Pública d'Escoletes Infantils de les Illes Balears.
- Elaborar i actualitzar la proposta del mapa escolar de primer cicle d'educació infantil.
- Promoure, elaborar i implementar programes de col·laboració entre les diferents administracions, per a la creació i consolidació i sosteniment de les places de primer cicle d'educació infantil.
- Desenvolupar actuacions i promoure actuacions de les entitats públiques i privades amb l'objecte de beneficiar les condicions educatives de la primera infància i les capacitats educatives de les seves famílies.
- Coordinar, col·laborar i cooperar, com a òrgan consultiu, amb els diversos estaments de l'Administració educativa en el disseny dels diferents plans d'actuació relacionat amb el primer cicle d'educació infantil.
- Promoure models de conciliació de la vida familiar i laboral basats en recursos educatius i en concepcions del temps de vida familiar com un temps educatiu.

TEMA 3. SERVEIS D'ORIENTACIÓ EDUCATIU DELS CENTRES DE SEGON SICLE D'EI I D'EP

EAP → equips d'assessorament psicopedagògic

1. Finalitat

Millora de la qualitat educativa i del procés d'E-A. És una tasca que desenvolupen de manera coordinada els diferents membres de suport, equips docents, equip directiu (col·laboració amb la comunitat educativa). És una orientació de caire més indirecta. És duu a terme a l'etapa infantil (3-6 anys) – primària (6-12 anys).

1.1. Àmbit d'intervenció/ aplicació

- Alumnat segon cicle EI i alumnat EP.
- Centres escolars sostinguts amb fons públics.

2. Objectiu general

- Intervenir en l'aplicació de programes que condueixen a la millora dels aprenentatges dels alumnes i del centre.
- Prevenir i atendre les necessitats temporals o permanents que afecten al procés d'E-A per promoure el potencial de l'alumnat, estimulants el desenvolupament màxim de les seves capacitats sota els principis d'equitat, qualitat i inclusió, partint de l'avaluació dels contextos on s'hi troba.

2.2. Funció primordial

- Prevenició i detecció primerenca de les dificultats d'aprenentatge mitjançant l'atenció individualitzada i personalitzada dels alumnes, en col·laboració amb la família i l'entorn social, l'adopció de mesures que afavoreixin la convivència, l'aprenentatge i la transició entre els diferents cursos i etapes educatives.

3. Serveis**3.1. Unitats d'orientació educativa i psicopedagògica (UOEP)**

Són els òrgans de coordinació docent responsables de garantir la intervenció psicopedagògica, d'assessorament al professorat i de contribuir al desenvolupament de l'orientació educativa i social dels alumnes, i formen part de la plantilla dels centres educatius.

Es format per OE, i professionals de suport.

3.2. Equips orientació educativa i psicopedagògica (EOEP)

Són els **òrgans de suport extern** responsables de garantir la intervenció psicopedagògica, d'assessorar el professorat i de contribuir al desenvolupament de l'orientació educativa i social dels alumnes.

Està format per OE, PTSC i altres que es considerin necessaris. Organitzats territorialment.

4. Funcions**4.1. Funcions de suport als centres**

Pel que fa al centre en general	<p>Assessorament i col·laboració en l'establiment de programes per prevenir i detectar dificultats o problemes de desenvolupament i/o aprenentatge. Per això caldrà (partint de les necessitats i amb la col·laboració de tota la comunitat educativa):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ajudar a dissenyar metodologies d'aprenentatge global. - Ajudar a dissenyar una resposta educativa. <p>Àmbits d'aquests programes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Programa enriquiment curricular. • Programa comprensió escrita i oral. • Programa mediació. • Prevenció absentisme. • Programa habilitats socials. • Pla acció tutorial.
Pel que fa als alumnes	<ul style="list-style-type: none"> - Participar en el seguiment de l'evolució de l'alumnat NESE i en l'actualització de la informació. - Seguiment de l'alumnat de la modalitat escolarització combinada. - Coordinar i participar en el procés d'avaluació psicopedagògica per identificar alumant NESE. - Elaboració de la documentació de la intervenció (models pàgina web del SAD (servei d'atenció a la diversitat).
Pel que fa a les famílies	<p>Mesures i programes afavoridors de les relacions amb les famílies i altres institucions del sector.</p> <p>Funció:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Detecció i prevenció situacions de risc. • Absentisme escolar. • Maltractament infantil i derivació serveis. • Integració alumnes situacions desavantatges, mesures beques. • Coordinació serveis.

4.2. Funcions relacionades sector

- Participar de la formació intercentres dels serveis d'orientació.
- Coordinació DG Primera Infància, Innovació i Comunitat Educativa informació actualitzada per a la previsió recursos.
- Col·laboració amb els EAP amb la finalitat de garantir l'adequada escolarització de l'alumnat.
- Col·laboració amb els DO dels IES amb la finalitat de facilitar el traspàs.
- Col·laborar amb els centres concertats (responsabilitat informe, dictamen i proposta modalitat escolarització responsabilitat OE de l'EOEP).
- Col·laboració amb els centres concertats d'educació especial.

LECTURES**Instruccions de funcionament dels serveis d'orientació del segon cicle d'educació infantil i primària****Funcions dels serveis d'orientació educativa:****1. Funcions de suport als centres**

- I. Atenció i intervenció als centres i altres serveis → establir programes per prevenir i detectar dificultats.
- II. Atenció i intervenció amb els alumnes → seguiment dels alumnes NESE i NEE.
- III. Atenció i intervenció amb les famílies → establir mesures i programes afavoridors de les relacions amb les famílies i altres institucions.

2. Funcions i actuacions relacionades amb el sector:

- I. Col·laborar amb la direcció general de primera infància, innovació i comunitat educativa → alumnes NESE, recursos per atendre aquests alumnes.
- II. Col·laborar amb els EAP (equips d'atenció primerenca).
- III. Col·laborar amb els DO d'ESO
- IV. Reunions de coordinació.

Tutoria en educació (primària)

La necessitat d'una formació integral es reconeix amb la LOGSE (1990), quan es concedeix a la tutoria el lloc que li correspon com a via necessària perquè l'escola pugui fer realitat aquesta educació integral en coneixements, destreses i valors.

○ Competències bàsiques i tutoria

Les competències bàsiques són aquells aprenentatges que es consideren imprescindibles. L'Educació Primària ha de contribuir a l'assoliment de les següents competències bàsiques: competència en comunicació lingüística, competència matemàtica, competència en el coneixement i la interacció amb el món físic, tractament de la informació i competència digital, competència social i ciutadana, competència cultural i artística, competència per aprendre a aprendre i autonomia i iniciativa personal. Aquestes competències es construeixen mitjançant el treball en les diferents àrees de coneixement i matèries.

Des del punt de vista de la tutoria és un acert la incorporació de les competències bàsiques al currículum, ja que tots els docents han de preocupar-se perquè tots els alumnes les assoleixin, siguin o no tutors d'un grup determinat.

○ **Nivells d'organització i planificació de la tutoria**

La complexitat de l'acció tutorial fa necessari que es realitzi de forma col·lectiva i coordinada, de manera que s'impliqui a pares, professors, centre educatiu en general i els equips d'orientació educativa. En aquest sentit, el model que regeix la intervenció tutorial en el nostre sistema educatiu es duu a terme en tres nivells:

- Nivell d'aula. El tutor d'un grup d'alumnes és designat pel director d'entre el cos de professorat i és la persona que coordina, organitza i planifica l'acció tutorial. En la planificació de l'acció tutorial, el tutor pot ser assessorat per l'orientador de referència. La programació de la tutoria ha d'incloure els objectius de l'acció tutorial, les activitats de tutoria amb els alumnes, la planificació d'entrevistes i activitats amb la família i la planificació de les tasques administratives i relatives al registre de dades personals i acadèmiques dels alumnes del grup.
- Nivell de centre. La programació de la tutoria que elabora el tutor ha d'estar emmarcada en el pla d'acció tutorial (PAT). El PAT és un document de centre elaborat per tota la comunitat educativa que en certa mesura garanteix l'eficàcia de les accions programades. El nivell de centre implica directament al departament d'orientació i/o orientador si n'hi ha, que tindran assignada l'articulació i coordinació de tota l'acció tutorial del centre, així com professors de suport i/o especialistes dels quals es disposi per atendre les necessitats educatives especials.
- Nivell de zona o sector. Cada zona geogràfica o sector de població comptarà amb un equip d'orientació educativa (EOE) que atendran les necessitats d'aquests alumnes NEE.

TEMA 3. DEPARTAMENTS ORIENTACIÓ EDUCATIVA

Tot això queda reflectit al document del consell orientador que hi inclou tot els apartats de la darrer diapo. És una recomanació que fa tot l'equip docent.

1. Què són?

Òrgans responsable de garantir la intervenció psicopedagògica i de contribuir al desenvolupament de l'orientació educativa, social i professional dels alumnes dels centres docents que imparteixen els ensenyaments d'educació secundària obligatòria i postobligatòria.

2. Quins centres són?

- IES.
- Centres concertats que imparteixen educació secundària.
- Centres integrats de formació professional.
- Centres de règim especial.
- Centres d'educació de persones adultes.

3. Quins són els membres?

- OE
- PTSC
- Mestres PT
- Mestres AL
- Professors d'àmbit
- Altres: ATE, fisioterapeutes

4. Quins són els àmbits d'actuació? Propostes d'actuació

4.1. Suport al procés d'E-A

- **Col·laborar elaboració PEC/PGA.** (PEC no és anual, la PGA sí que es fa anualment). Col·laborar vol dir ajudar a fer l'anàlisi de la realitat, i, en funció d'aquestes necessitats quines propostes metodològiques i pedagògiques des del departament d'orientació, consideren que poden ser adients en aquesta realitat. I l'altre aspecte important és incloure l'atenció de la diversitat dins el projecte. L'atenció a la diversitat no entesa només com a atenció a l'alumne i a les necessitats educatives especials, sinó que atendre a tot el centre i a dins l'aula.
- **Formular propostes a la CCP.** Hi participa: DO, els caps dels departaments, equip directiu i director/a. Es fa un seguiment del projecte educatiu, determina les funcions organitzatives, criteris pedagògics... Per tant, el DO ajuda a fer les propostes. Per exemple, si hem decidit fer una proposta d'una metodologia per projectes, després hem de confeccionar uns horaris que vagin d'acord amb aquesta metodologia. També es parlen de qüestions d'avaluació (com s'ha de fer el seguiment, per exemple).
- **Elaboració, revisió i seguiment PAD.** Concretar més les mesures que siguin de caire ordinari i extraordinari.
 - Mesures de caire extraordinari → flexibilitzar el currículum, programes de millora d'aprenentatge i rendiment.
- **Col·laborar amb el professorat per la prevenció i detecció de dificultats aprenentatge i socioeducatives.**
- **Suport directe.**
 - Com per exemple, flexibilitzar el currículum, desdoblaments realitzat professionals.
 - Suport dins l'aula a tot el grup, encara que sempre hi ha alumnes que necessiten més ajuda.
 - Excepcions: suport individual per alumnes que no tenen el mateix idioma, però ha de ser en casos molt puntuals.
- **Coordinar-se i col·laborar amb serveis entitats i institucions de caire educatiu, social i sanitari** (institut de salut mental, s'incorporen al centre per atendre a l'alumnat per temes d'addicció, embarassos...)
- **Coordinar-se i col·laborar amb els CEP, SAD i altres.**
- **Col·laborar amb tutors i equips directiu mesures afavoridores de les relacions amb les famílies.**
- **Col·laborar tutors i equip docent informe NESE.**
- **Col·laborar en la coordinació entre centres EP, els EOEP/UEEP i entre ES.**
 - Es reuneixen amb els tutors de 6è EP per saber quins alumnes tenen NEE, i així poder organitzar el grup de 1r ESO.
 - Important que les escoles tinguin en compte les metodologies emprades pels alumnes que comencen primària o secundària perquè el canvi no sigui tant brusca.

4.2. Suport al pla d'acció tutorial

Ha d'estar enfocat en tres àmbits:

1. Intervenció dins l'aula.
2. Intervenció a nivell de professorat.
3. Intervenció a nivell de família.

Per tant, hi ha d'haver molta planificació amb cap d'estudis, amb els tutors mitjançant reunions setmanals organitzades per cicles.

- **Dinamització del grup classe i la gestió de l'aula respecte a les normes de convivència.**
 - Processos d'acollida: tècniques d'estudi, elecció de delegat, conèixer el centre...
 - Treballar a nivell de cohesió de grup, tècniques de dinamització de grups...
- **Coordinació de l'activitat educativa entre els membres dels equips docents.**
- **La coordinació del professorat amb les famílies**
- **Coordinació cap d'estudis, tutors i DO.**

4.3. Suport al pla d'orientació acadèmica i professional

- **Coneixement d'un mateix.**
- **Coneixement del sistema educatiu.**
- **Els accessos i camins al sistema productiu i laboral.**
 - Per exemple: Jo tenc en ment ser metge, doncs es molt important que per ser metge, he de passar per una secundària obligatòria, llavors un batxillerat, he de superar unes proves d'accés a la universitat, he de treure una nota determinada, he de saber a quines universitats tenc accés, esta bé a vegades saber els continguts del grau, de secundària, batxiller, o formació professional i després conèixer també les sortides actuals, en quant a laboralment.
- **Processos d'inserció laboral.** Aprendre com es fa un currículum, on podem anar a apuntar-nos una vegada hem acabat una formació.
- **Desenvolupament de la capacitat per prendre decisions.**

LECTURES**Consell orientador**

S'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les I.B, s'ha de lliurar als pares o, si és necessari a l'alumne un consell orientador al final de cada un dels cursos de l'educació secundària obligatòria. Aquest document oficial d'avaluació ha de formar part de l'expedient de l'alumne i ha d'incloure una proposta de l'itinerari més adequat per a l'alumne.

El consell orientador inclou una recomanació sobre la incorporació a un programa de millora de l'aprenentatge i del rendiment o a una FP bàsica.

1. S'han d'elaborar una sèrie de documents que formen part del procés de selecció dels alumnes que s'han d'incorporar a un programa de millora de l'aprenentatge i del rendiment.
2. FP bàsica, s'ha d'establir el procediment per incorporar els alumnes de l'educació secundària obligatòria a aquests estudis.

La orientación académica i profesional en la educación secundaria

Orientar és la intervenció professional que contribueix a ajudar a les persones des de la infància a imaginar, planificar i dur a terme un projecte de vida satisfactori, d'acord amb les necessitats, possibilitats i motivacions.

En conseqüència, orientar no significa informar, adaptar, condicionar, controlar, dirigir o prendre responsabilitats per l'altre, sinó oferir l'ajuda necessària perquè compregui, organitzi i prioritzï les seves pròpies competències, activitats i decisions. Per això, actualment es considera la figura de l'orientador com un professional especialitzat que col·labora amb altres professionals de l'educació en l'eliminació de les barreres per a l'aprenentatge i la participació.

- Els àmbits acadèmics i professionals de l'orientació

Tant l'orientació acadèmica com l'orientació professional han estat tradicionalment enteses com àmbits d'intervenció més propis de l'educació secundària i de l'educació superior, etapes en les quals l'alumnat comença a prendre decisions sobre les seves opcions d'estudi i futur.

A través dels anys ha anat canviat la concepció de l'orientació acadèmica i professional, adalantant la seva intervenció i modificant la pràctica. Suposa molt més que proporcionar informació sobre opcions acadèmiques i laborals, i es preocupa per oferir oportunitats d'aprenentatge i desenvolupament per a tot l'alumnat, maximitzar les seves possibilitats, personalitzar l'ensenyament i prolongar el temps d'educació i formació fins arribar al desenvolupament de les competències bàsiques en l'educació secundària obligatòria (ESO) i, en etapes posteriors, promoure una bona qualificació integral per a la inserció professional-laboral triada, i per a l'exercici de la ciutadania.

Tot i que l'orientació acadèmica i l'orientació professional poden tenir objectius específics, els dos àmbits formen part d'un contínuum d'intervenció. La primera d'elles fa referència al desenvolupament de les competències bàsiques, transició entre etapes i configuració d'itineraris acadèmics personalitzats i

inclusions; pel que fa a l'orientació professional fa referència a l'elecció vocacional i al contingut de les professions. Aquests dos àmbits de l'orientació (acadèmic i professional) es planificaran i es treballaran de forma lligada i amb la implicació de tota la comunitat educativa, sempre tenint en compte el context socioeconòmic i cultural de referència, així com les experiències vitals dels estudiants.

- **Principis que fonamenten l'orientació acadèmica i professional**

La concepció actual de l'orientació educativa està basada en els principis de prevenció, desenvolupament i intervenció global. Aquests principis es concreten en el marc normatiu de la LOE:

- **Proactiva i planificada**, evitant una intervenció exclusivament a demanda de l'alumnat, famílies i professors, ja que això impedeix l'assoliment d'objectius i l'extensió de l'orientació acadèmica i professional a tot l'alumnat.
- **Preventiva** en els diferents factors d'exclusió que es presenten en l'àmbit macro (sistema educatiu, social i productiu) i micro (organització escolar, processos d'ensenyament, la convivència en el centre, la situació familiar...) i, per tant, proactiva (identificant i eliminant les diferents barreres d'aprenentatge i participació en el centre).
- **Un enfocament comunitari**, multiprofessional i intersectorial de l'orientació, que pot contribuir de forma molt important a millorar la connexió i la coordinació entre els serveis socials (d'educació, salut, benestar social o treball), les famílies, les organitzacions socials que s'ocupen de la inserció sociolaboral, les empreses i els propis centres escolars.

- **Planificació, model i estratègies d'intervenció en l'orientació acadèmica i professional**

L'orientació acadèmica i professional ha de ser una activitat sistemàtica i planificada en el centre, de manera que la comunitat escolar comparteixi les expectatives sobre els seus objectius, els seus actors i les seves metodologies.

La complexitat de la tasca orientadora i l'eficàcia de les intervencions requereixen coherència entre els objectius i les actuacions quotidianes del centre, la coordinació dels diferents professionals i la participació de tota la comunitat escolar. Per això, és imprescindible que hi hagi un marc de referència comú, un projecte educatiu de centre, en el qual s'emmarqui el pla d'orientació i atenció a la diversitat.

L'orientador juntament amb la resta de figures del centres escolar (especialista en pedagogia terapèutica, en audició i llenguatge, mediador intercultural, professors d'àmbit, educador social...) i seguint les directrius generals establertes en el pla d'atenció a la diversitat dins del projecte educatiu del centre, han de planificar les actuacions en matèria d'orientació acadèmica i professional, i encarregar-se del desenvolupament i avaluació.

El pla d'orientació acadèmica i professional ha d'acompanyar a l'alumnat de secundària durant tota la seva escolaritat, amb les adaptacions i millores anuals oportunes, i fent especial èmfasis en ajudar a l'alumnat a triar optatives, a valorar l'oportunitat i adequació de les mesures específiques d'atenció a la diversitat, i a decidir entre diverses modalitats de batxillerat o cicles formatius de formació professional.

Entre les principals estratègies dels orientadors hi ha el fet de col·laborar amb els tutors, l'equip directiu i el professorat del centre en les següents actuacions:

- La definició progressiva del projecte personal i professional de l'alumnat com eix de l'acció tutorial i orientadora.
- La programació del currículum (obligatori i optatiu) i la planificació de les mesures (generals i específiques) d'atenció a la diversitat en el centre, amb una clara voluntat i funció orientadora.
- L'elaboració del consell orientador al final d'un període educatiu clau a secundària (ESO, batxillerat...)
- La cooperació amb els agents socials i altres actors de l'entorn comunitari (empreses, serveis socials, educatius i de treball...)

Recursos**ENTREVISTA TUTORIAL****1. Definició i característiques**

- És una de les principals tècniques per a dur a terme l'acció tutorial.
- És una interacció entre dues o més persones.
- La finalitat és obtenir informació i ajudar a millorar com a la persona en els processos de canvi vitals propis i de l'entorn. És una activitat intencionada.
- Conversa organitzada.
- Podem comprendre un comportament, conèixer una determinada situació, prendre acords i decisions oportunes.

2. Elements de l'entrevista

- Entrevistat.
- Entrevistador.
- Relació/comunicació.
- Objectius.
- Temps i lloc.

3. Tipologia entrevistes

Finalitat	<ul style="list-style-type: none"> • Informativa: recollir o donar dades d'una situació. • Intervenció: necessitat de prendre decisions sobre un aspecte. • D'orientació: ajudar a l'alumnat a clarificar un problema o valorar les opcions davant la presa de decisions. • Planificació: programa objectius i seguiment d'aquests respecte un tema en concret. Altres: • De diagnòstic: recollir dades per analitzar un problema. • De selecció: trobar una persona adequada per realitzar una tasca. • Terapèutic: per prevenir o actuar sobre un problema.
Grau estructuració	<ul style="list-style-type: none"> • Estructurada, tancada o directiva: preguntes prefixades. • Oberta, no estructurada no directiva: només idea i algunes directrius la resta de manera espontània segons esdevinguin els fets. • Semiestructurada, semioberta o semidirectiva: planifica però flexible.
Intervenció	<ul style="list-style-type: none"> • Dirigida: iniciativa entrevistador. • No dirigida: entrevista iniciativa, i entrevistador catalitzador, animador, de sentiments, opinions.

4. Planificació

4.1. FASE DE PREPARACIÓ (prèvia a l'entrevista)

- Defineix objectius, s'analitzen les dades inicials (familiars, personals, acadèmiques...) i es fa un esquema amb les possibles preguntes i temes a tractar.
- Es fan hipòtesis de com pot anar l'entrevista, i les dificultats que puguin sorgir, els temes que ens demanaran...
- Convocatòries (canals).
- Previsió d'espai i temps.
- Cura del temps:
 - Garantir una franja horària que pugui garantir assistència.
 - Durada no massa curta, ni excessiva (20-30 minuts).
- Cura de l'espai:
 - Segons la finalitat.
 - Sense interrupcions.
 - Garantir la privacitat.

4.2. FASE OBERTURA (durant l'entrevista)

- Presentació i creació clima natural. Aquest moment no té una durada prevista, depèn de molts factors.
- Comença per temes pocs transcendents.
- Explicar/ recordar motius entrevista i definir objectius.

Es tracta de crear un clima acollidor que ajudi a aconseguir l'empatia necessària perquè tothom es senti a gust i amb actitud de col·laboració. L'èxit o fracàs de l'entrevista depèn d'aquesta primera trobada.

4.3. FASE DESENVOLUPAMENT

Moment de l'entrevista: claredat dels temes a tractar, actitud de tranquil·litat, escoltar sense interrompre, demanar aclariments fent algunes preguntes, anar resumint el que es va tractant, reconduir aspectes importants, analitzar conjuntament informació, captar la informació no verbal.

Constitueix la part més complicada de l'entrevista, on s'abordarà el temes fonamentals i procurant no perdre el fil conductor. Es posen de manifest les tècniques de conversa, comunicació, capacitats de síntesis i anàlisis del tema, de saber prendre anotacions i plantejar diverses vies.

4.4. FASE DE TANCAMENT

- Repassar si tots els temes que volíem tractar han sorgit a la conversa.
- Fer-se explícits els acords, decisions, conclusions i compromisos.
- No crear falses expectatives.
- Acomiadar-se i com es farà el seguiment (evitar una finalització precipitada).

4.5. FASE DEREGLISTRE I SEGUIMENT

- Fer un resum en acabar l'entrevista.
- Apuntar les conclusions.
- Preparació del seguiment i mantenir-se en contacte, a través de diferents canals.